

ДОКЛАД 2012

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА

ОБЩИНА ГАБРОВО

2005 – 2013

ПРИОРИТЕТ 1 – УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНОСПОСОБНА ИКОНОМИКА НА ЗНАНИЕТО, ОТГОВАРЯЩА НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА СВЕТОВНИЯ ПАЗАР

Цел 1 *Устойчиво развитие на конкурентноспособна икономика, базирана на инвестиции и иновации, отговаряща на предизвикателствата на световния пазар.*

Характерно за състоянието на икономиката на община Габрово след настъпилата глобална икономическа криза е, че съпоставено спрямо други български общини, предприятията в Габрово успяха да запазят относителна стабилност и постепенно да започват да възвръщат икономическата си сила от преди 2008 г.

За сравнение по официални статистически данни от НСИ броят на нефинансовите предприятия през 2008 г. е бил 3232 бр., а през 2011 г. броят нараства до 3583 бр. фирми. Увеличението се дължи предимно на нарастване броя на предприятията в сферата на услугите, което е характерна тенденция за световната икономика като цяло.

Запазиха се традиционните водещи отрасли в икономиката, които формират облика на Габровската индустрия, а именно: машиностроенето, инструменталната екипировка, мехатроника, електроника, производство на изделия от пластмаси, текстил и трикотаж, обувното производство, козметика и др. Спрямо 2008 г. се наблюдава тенденция на реструктуриране на предприятията от гледна точка на големината, а именно: от 13 големи фирми (с над 250 заети лица) през 2008 г., сега те са 10. Намалял е и броят на средните предприятия (50 до 249 заети) – от 64 бр. през 2008 г. до 53 бр. през 2011 г. Броят на малките предприятия (от 10 до 49 заети) от 299 фирми през 2008 г. е достигнал 228 бр. през 2011 г.

Съпоставено спрямо периода преди кризата почти са достигнати нивата на произведената бруто продукция през 2008 г., когато тя е била близо 766 млн. лв. През 2011 г. тя е 745 млн. лв. Най-голям дял има произведената продукция в преработващата промишленост.

През 2011 г. около 65% от предприятията (2356 бр.) в община Габрово са на печалба, 19,4% (696 бр.) са регистрирали загуба, а 14,8% (531 бр.) са с нулев финансов резултат. За сравнение през 2008 г. 2495 бр. предприятия са на печалба, а 510 бр. предприятия са регистрирали загуба.

Наблюдава се ръст в инвестициите в ДМА, които през 2011 г. възлизат на 428 млн. лв., което е близо 3 пъти повече спрямо 2008 г., когато размерът е бил 143 млн. лв. Структурата на инвестициите показва, че те са ориентирани предимно към технологична модернизация на предприятията на територията на община Габрово, което от своя страна е гаранция, че фирмите се стабилизират и инвестират в нови технологии с цел отстояване на пазарните си позиции в новите условия на членство на Р. България в ЕС.

Наблюдава се сериозен интерес от страна на бизнеса за инвестиции в енергийната ефективност на сграден фонд и машини.

Равнището на безработицата в Габрово е близо 2 пъти по ниско от средното за страната и отчетено към м. февруари 2013 г. е 7,10% за община Габрово.

Общо наетите в предприятията в община Габрово през 2008 г. са 21 789 лица спрямо 20978 лица през 2011 г.

Официалните данни за икономиката за 2012 г. ще бъдат готови в средата на 2013 г., но за момента положителните тенденции след преодоляване на ефекта от кризата се запазват.

Операция 1.1: *Насърчаване развитието на изследователската дейност, технологичното обновяване и иновации.*

През 2012 г. Община Габрово стана партньор по Проект: "Повишаване на регионалните компетентности в стратегическото управление на иновационните политики" с акроним KNOW-HUB, финансиран по Интеррег IV С.

В рамките на проекта съвместно с експерти от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, София беше извършен преглед на иновационния потенциал на Габровските фирми с участието на

външен експерт от Германия, който приключи с Доклад от изследването. Проведоха се две кръгли маси на тема: „Потенциалът на Габрово за иновации” с участието на представители на бизнеса, НПО, Община Габрово и Технически Университет – Габрово. Посетени бяха множество фирми, развиващи производствена дейност и работещи в сферата на иновациите, които формират облика на местната икономика. Изводите от направените посещения са оформени в Доклад. Експерт от Община Габрово участва в преглед на иновационния потенциал и използваните инструменти за развитие на иновациите в регион Норд па Дьо Кале, Франция, което приключи с Доклад за идентифицирани добри практики и подходи за регистриране на иновации на територията. Екипът по проекта участва в организирания по проекта семинар на тема: **„Стратегии и политики за интелигентна специализация”**, където представи резултатите за община Габрово.

В края на 2012 г. екипът на KNOW-HUB подготви структура за създаване на икономически слой към Гео-информационната система на Община Габрово и подаде заявка до НСИ за обработка и предоставяне на последната актуална база данни за Габровската икономика. В началото на 2013 г. започна изграждането на новия слой. С негова помощ ще бъдат проследявани, както икономическите тенденции в общината, така също и развитието на иновациите.

В унисон с този проект и по инициатива на бизнеса съвместно с Техническият Университет в Габрово бе разработена концепция за изграждане на технологичен парк/център за енергоспестяващи технологии, която се предвижда да бъде реализирана през новия програмен период 2014 – 2020 г.

Операция 1.2: Запазване и разширяване на местния бизнес.

През 2012 г. Община Габрово направи сериозни стъпки за насърчаване на взаимодействието с бизнеса, като стартира процес по изграждане на мрежа за взаимодействие: Община – бизнес – Технически Университет – НПО. Целта е осъществяване на активна политика, базирана върху конкретните нужди от квалифицирани кадри на Габровския бизнес с цел насърчаване развитието на иновациите на база стратегия за интелигентна специализация. Активно се работи за обединяване на интересите на бизнеса и намиране на механизъм за регулярни неформални ежесмесечни срещи на ръководството на Община Габрово с фирмите, за обсъждане на неотложни проблеми и създаване на възможности за реализиране на съвместни проекти.

Операция 1.3: Привличане на инвестиции на територията на община Габрово

Община Габрово проучва активно наличните свободни терени и сгради, с оглед тяхното промотиране и привличане на инвестиции. Доказателство за това са направените през 2012 г. инвестиции на Дейзи Технолоджис ООД, строителството на втори Лидл в Габрово, строителството на Технополис и на Кауфланд.

Цел 2   *Подобряване на бизнес средата на територията на община Габрово чрез създаване на пакети от стимули за подкрепа на бизнеса.*

Операция 2.1 Подобряване на достъпа и развитие на информационните и комуникационни технологии в областта на публичните услуги и услугите за бизнеса.

В рамките на ГИС на Община Габрово в края на 2012 г. стартира подготовката на нов икономически слой, който визуализира фирмите посредством контактна информация за тях, форми на собственост, терени, предмет на икономическа активност и друга важна информация за бизнеса, която ще се превърне в мощен инструмент за вземане на управленски решения за постигане на устойчиво икономическо развитие на територията.

Създаденият Областен Информационен Център – Габрово през 2012 г. също работи активно с бизнеса, като предоставя актуална и важна информация и ориентира фирмите с методическа подкрепа за подготовка на качествени проектни предложения.

Операция 2.2 Модернизация на базисната инфраструктура в подкрепа на бизнеса

Не на последно място през 2012 г. с активното участие на бизнеса и след извършен подробен целеви и проблемен анализ на територията на град Габрово беше идентифициран зоната с потенциал за икономическо развитие – Северна индустриална зона, в която да бъдат концентрирани мащабни инфраструктурни проекти през следващия програмен период, с цел запазване и разширяване на съществуващия местен бизнес.

Операция 2.3 Развитие и подпомагане на публично-частните партньорства с цел стимулиране на предприемачеството

В рамките на разработвания Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Габрово се идентифицират възможностите за реализиране на проекти на принципа на публично-частните партньорства. Процесът ще бъде финализиран през 2013 г. Проектите ще бъдат свързани най-вече с реконструкция и развитие на базисната инфраструктура за бизнеса, предоставяне на нови услуги и насърчаване развитието на пазара на труда.

ПРИОРИТЕТ 2 - ОСЪВРЕМЕНЕНА ГРАДОУСТРОЙСТВЕНА ОСНОВА НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА; МОДЕРНИЗИРАНА ИНФРАСТРУКТУРА И СГРАДЕН ФОНД; ГАЗИФИКАЦИЯ; ОСЪВРЕМЕНЕНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Цел 1: *Осъвременена градоустойствена основа на града и населените места*

Операция 1.1 Кадастрални карти, специализирани кадастрални карти, Подробни устройствени планове на квартали на Габрово и села в общината

През отчетния период са изготвени само частични изменения на планове и частични парцеларни планове във връзка с проектите за Водния цикъл на гр. Габрово. Изготвяни са частични изменения на кадастралната карта във връзка с разпореждания с общински имоти. Изготвяни са частични изменения на действащите планове във връзка с промени на улична регулация.

През 2012 г., предвид икономическата обстановка, не бяха възлагани цялостни планове. Изпълняваха се довършителни процедури по съгласуване със заинтересовани ведомства на:

- Подробен устройствен план – План за регулация и застрояване /ПУП – ПРЗ/ на кв. Борово - Велчевци в цифров и графичен вид в мащаб 1:1000 – площ 170 ха.

- Процедирани са 114 частични изменения по устройствените планове на територията на града и селата. Броят на преписките е намален спрямо предходната година предимно поради слабия инвестиционен процес за периода. Част от проектите за изменения за общински имоти са изработени служебно, тъй като са свързани с последващи разпоредителни действия.

Процедирани и одобрени са: Специализирана схема към действащите подробни устройствени планове на гр. Габрово, с. Драгановци, с. Яворец, с. Враниловци, община Габрово за изграждане на подземна газоразпределителна мрежа и Подробен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) за обект: „Главен разпределителен газопровод извън урбанизираната територия за газоснабдяване на Община Габрово“, както и всички обявления, обществени обсъждания и предложения пред Общински съвет Габрово.

Одобрена е специализирана схема към действащите подробни устройствени планове на гр. Габрово за изграждане на подземна разпределителна оптична кабелна мрежа.

Проведено беше обществено обсъждане и обявяване на подробен устройствен план – парцеларен план /ПУП – ПП/ за обект: „Път III-5004 „Обход на град Габрово“ от км. 0+000 до км. 31+000, за землищата на Смирненски, Етъра и гр. Габрово, община Габрово“. Общественото обсъждане се проведе на 14.11.2012 г. в Ритуалната зала на Община Габрово. Обявена е процедурата за избор на изпълнител с възложител Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Това е

първата фаза от проекта за изграждане на тунел под връх Шипка, чието построяване габровци чакат отдавна. Индикативната стойност е 135 млн. лева, в които влизат обходът, както и проектирането на тунела под Шипка.

Цел 2: Модернизация на техническата инфраструктура, околното пространство на жилищни сгради и сграден фонд

Операция 2.1 Рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа

❖ **Рехабилитирана общинска пътна мрежа** - Изпълнени са общо ~ 33 359 кв.м. , почистени са 3 497м канавки, оформени са 17 956 кв.м. банкети, изсечени са 17 241 кв.м. храсти. В града са преасфалтирани - 3 948 кв.м. асфалтови настилки; изкърпени са 6 466 кв.м. улици, новоизградени тротоарни настилки – 741 кв.м., положени са 208 м. пътни ивици и бордюри, повдигнати и укрепени са 9 ревизионни шахти. През 2012г. с помощта на специализирана машина „ТУРБО“-5000, бяха изкърпени 1 410 кв.м в участъците: бул. Вапцаров, ул. Мазалат ул. Н. Рилски, ул. Студенска, ул. Македония. кв. Чехлевци, кв. Недевци.

❖ **Рехабилитирана улична мрежа в селата** – Извършен е текущ ремонт на общински пътища и улици в селата Ремонт общински пътища: GAB 3009 / II-44, Драгановци - Габрово/ Поповци – Гургини – Гарван – Николчевци ; GAB 3034 / III-5002, Донино – Велковци / Мичковци – Узуните – Междене: GAB 3083 / III-5006, Габрово - Узана /м. Осеникова поляна /; GAB 3021 / III-4404, Габрово – Трънито / Мечковица – Моровеците ; GAB 3076 / GAB 3021, Габрово, кв. Мечковица / Пъртевци – Геновци ; GAB 3020 / GAB 2015, Чавей – Пецовци / Мрахори – Гледаци; GAB 3045 / GAB 3038 Габрово, кв. Илевци - Генчовци / - Тодоровци; GAB 3010 / III - 4402, Горна Росица - Гъбене / - Камешица ; GAB 3066 / GAB 2001, Банковци – Козирог / - Парчовци; GAB 3044 / III-5006, Габрово –Стомоневците / Малупа – Баевци; GAB 3057 / III - 5524, Донино - Боженци / Цвятковци ; GAB 3069 / GAB 3009, Поповци – Николчевци / - Рачевци.

По Общинската пътна мрежа са изпълнени общо 33 559 кв. м. асфалтови настилки; почистени са 3 497 м. канавки, оформени са 17 956 кв. м банкети, изсечени са 17 241 кв. м. храсти.

❖ **Рехабилитирана и изградена нова улична мрежа и тротоарни настилки в града** – През 2012г. са асфалтирани и преасфалтирани общо 3 948 кв.м от уличната мрежа (по-големи участъци са при мост „Освобождение“ в района на „ДХС“, кръстовище ул. „Н. Войновски“ и ул. „Ал. Константинов“ и ул. „Бодрост“, улици в кварталите „Водици“ и „Шенини“. Изкърпени са 6 466 кв.м. улици в ЦГЧ – ул. „Ю. Венелин“, ул. „Ст. Караджа“, бул. „Априлов“, ул. „Чардафон“, ул. „Н. Войновски“, ул. „Чумерна“, ул. „Младост“ и „Лазурна“).

❖ С помощта на специализирана машина „ТУРБО“- 5000, бяха изкърпени общо 1 410 кв.м. участъци от бул. „Вапцаров“, ул. Мазалат“, кв. „Недевци“, ул. Н. Рилски“, ул. „Студентска“, ул. „Македония“, кв. „Чехлевци“.

❖ **Новоизградени и ремонтирани са тротоарни настилки и плочници** - 741 кв.м. - основно в района на „Национална Априловска гимназия“, ул. „Лазурна“ /в района на магазин „ЛИДЛ“/ ул. „Ст. Караджа“, ул. „Скобелевска“ и ул. „Радецка“.

❖ **Положени са 208 м. пътни ивици и бордюри**, за направа на трошенокаменна основа са вложени общо 211 м3 трошен камък. Повдигнати и укрепени са 9 ревизионни и дъждоприемни шахти, предимно по главните улици на града.

❖ **Нови паркоместа** – рехабилитирани и реконструирани са улични мрежи, като са изградени обществени паркинги в близост до идеалния център – обособени са общо 133 бр. паркоместа.

❖ м. корекция на реки и дерета – По проект “Дребномащабни мерки за предотвратяване на наводнения по поречието на река Янтра в град Габрово”, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 – 2013 г., с 39 205,81 лв. собствен принос на Община Габрово са изградени и ремонтирани подпорни стени на река Янтра на стойност 787 092,18 лв.

- Изградена е подпорна стена с дължина 112,5 м, като продължение на съществуващата подпорна стена при моста, в района на музей Дом на Хумора и сатирата, и завършваща до рампата за влизане в река Янтра, в района на ул. Аврам Гачев в ЦГЧ по левия по-нисък бряг на р. Янтра.

- Ремонтирана е укрепващата подпорна стена на р. Янтра в ЦГЧ в района на блок „Простор” – извършени са укрепителни дейности в участък с дължина 151 м.

Операция 2.3 Благоустрояване жилищни квартали, вкл. паркинги, детски площадки и съоръжения, зелени площи

❖ Реконструирани детски площадки със съоръжения – През 2012 г. в рамките на обявен от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда /ПУДООС/ и Министерството на околната среда и водите /МОСВ/ конкурс на тема: „Обичам природата – и аз участвам”, представляващ част от Националната кампания: „За чиста околна среда”, Община Габрово спечели и реализира проект „Изграждане на зона за отдых в междублоков терен, намиращ се между ул. „Александър Стамболийски”, ул. „Георги Кирков” и пл. „Белорусия” в град Габрово” на обща стойност от 7 277,06 лв.

❖ Бр. изградени нови детски площадки със съоръжения – През 2012г. за изпълнение на обществена поръчка „Изграждане на четири детски площадки на територията на гр. Габрово” в съответствие с „Наредба 1 от 12 януари 2009г. за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра” от общинския бюджет са изразходвани 77 763,26 лв. с вкл. ДДС. Местоположението на новите детски площадки е следното:

- междублоков терен на ул. „Райко Даскалов”, кв. Бичкия;
- бул. „Никола Вапцаров”, кв. Хаджицонев мост;
- ул. „Осми март” №24, кв. Тлъчници;
- ул. „Алеко Константинов”, кв. Борово- Велчевци;

❖ Поддържани детски площадки – През отчетния период на база сключен на Договор с ЕТ “Руси Шиков” за обществена поръчка (със срок на действие: от 02.05.2012г. до 31.10.2012г.) са извършвани дейности по поддръжка и ремонт на общо 46 бр. детски площадки на територията на гр. Габрово (т.е. с 1 бр. повече в сравнение с детските площадки поддържани през 2011 г.), в резултат на което са изразходвани от Общинския бюджет: 8 874 лв. (с вкл. ДДС) – при това само за изпълнението на неотложни ремонтни дейности по детските съоръжения (без комунална дейност), с цел поддръжка на тяхната пригодност и безопасност.

❖ Поддържане на зелени площи – През 2012 г. за дейността: “Текущо поддържане на озеленени площи за широко обществено ползване в гр. Габрово” са изразходвани общо: от м. февруари до м. декември – 228 454,76 лв. от бюджета на Община Габрово (в сравнение с 2011 г. когато за дейността са изразходвани общо: 196 400 лв.), Дейността е извършена от три фирми /за първи път през 2012г./, на база подписано с тях Рамково споразумение и сключени индивидуални Договори със следния обхват и предмет на дейност:

- “БЛАГОУСТРОЯВАНЕ” ЕООД – Габрово за изпълнение на Обособена позиция №1 “Текущо поддържане на озеленени площи за широко обществено ползване с прилежащите им алеи и детски площадки на територията на град Габрово през 2012г., включващо площите между ул. “Райчо Каролев” и ул. “Д-р Н.Василиади” в ЦГЧ”, в резултат на което са поддържани: 39 дка озеленени площи - II категория (интензивно поддържане), 13,7 дка озеленени площи III категория (със средно поддържане), 3 дка озеленени площи IV категория (частично поддържане), 285 кв.м цветни фигури с рози, 369,7 кв.м цветни фигури в т.ч. 213 бр. вази и кашпи, и 60 бр. – висящи цветни кошници и 10 бр. детски площадки;

- **“ЕКОСТРОЙ-ТРЯВНА” ООД – гр. Трявна** за изпълнение на **Обособена позиция №2**, „Текущо поддържане на озеленени площи за широко обществено ползване с прилежащите им алеи и детски площадки на територията на град Габрово през 2012г., включващо площите разположени на юг от ул. „Райчо Каролев” и Горнокрайски мост” в резултат на което са поддържани: 13,7 дка озеленени площи - II категория (интензивно поддържане), 3,3 дка озеленени площи - III категория (със средно поддържане), 3,8 дка озеленени площи IV категория (частично поддържане), 11 кв.м цветни фигури в т.ч. 20 бр. кашпи, 9 бр. детски площадки;

“ПАРКОВЕ И ОЗЕЛЕНЯВАНЕ” ООД - Габрово за изпълнение на **Обособена позиция №3** „Текущо поддържане на озеленени площи за широко обществено ползване с прилежащите им алеи и детски площадки на територията на град Габрово през 2012г., включващо площите разположени на север от ул. ”Д-р Н. Василиади”, мост „Освобождение” и СОУ „Райчо Каролев”, в резултат на което са поддържани: 27,5 дка озеленени площи - II категория (интензивно поддържане), 23,2 дка озеленени площи - III категория (средно поддържане), 36,7 дка озеленени площи IV категория (частично поддържане), 44 кв. м. цветни фигури с рози, 52 кв.м. цветни фигури в т.ч. 32 бр. кашпи, 12 кв.м. цветна фигура с храсти и 26 бр. детски площадки.

Операция 2.4 Строителство, саниране и рехабилитация на сграден фонд

❖ **подменена дограма** – 3710 кв. м подменена дограма, ОУ „Ран Босилек“, ОУ „Неофит Рилски“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Иван Вазов“, СОУ „Отец Паисий“ и ЦДГ „Явор“. –стара и нова бази, ЦДГ „Перуника” –база 1, ЦДГ „Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, ОДЗ „Ран Босилек” на стойност 698 468 лв.

❖ **реновирани фасади** – 12 926 кв. м реновирани фасади, чрез полагане на външна топлоизолация на ОУ „Ран Босилек“, ОУ „Неофит Рилски“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Иван Вазов“, СОУ „Отец Паисий“ и ЦДГ „Явор“. –стара и нова бази, ЦДГ „Перуника” –база 1, ЦДГ „Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, ОДЗ „Ран Босилек”. за 473 236 лв.

❖ **топлоизолирани покриви и тавани** – 9 772 кв. м топлоизолирани покриви и тавани, ОУ „Ран Босилек“, ОУ „Неофит Рилски“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Иван Вазов“, СОУ „Отец Паисий“ и ЦДГ „Явор“. –стара и нова бази, ЦДГ „Перуника” –база 1, ЦДГ „Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, ОДЗ „Ран Босилек” на стойност 339 706 лв.

Стойността на инвестицията за топлоизолация по сградните обвивки възлиза на общо 1 511 410 лева.

❖ **подменени котли- Извършен е основен ремонт на отоплителните инсталации на:** ЦДГ ”Явор” - стара и нова бази, ЦДГ ”Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, включващ подмяна на отоплителни тела и изграждане на нови тръбни мрежи с автономни клонове, подмяна на циркулационни помпи и арматура. Довършени са започнатите през 2011 г. ремонти на отоплителните инсталации в ОУ „Ран Босилек”, ОУ ”Неофит Рилски”, ОУ ”Христо Ботев”, ОУ ”Иван Вазов”, СОУ ”Отец Паисий”. Вложени са 218 271 лв.

❖ **Подменени са абонатните станции** в СОУ „Отец Паисий”, ЦДГ ”Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, ЦДГ „Явор”- стара база на стойност 124 487 лв.

❖ **подменени осветителни тела с нискоенергийни (1952 бр. на стойност 120 189 лв)** – ОУ „Ран Босилек“, ОУ „Неофит Рилски“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Иван Вазов“, СОУ „Отец Паисий“ и ЦДГ „Явор“. –стара и нова бази, ЦДГ „Перуника” –база 1, ЦДГ „Младост”, ЦДГ ”Слънце” – база 1, ОДЗ „Ран Босилек”.

❖ **възобновяеми енергийни източници** - Изградени са слънчеви инсталации за топла вода в ЦДГ ”Явор” - стара и нова бази, ЦДГ ”Перуника” – база 1, ЦДГ ”Младост”, ЦДГ ”Слънце”

– база 1, ОДЗ „Ран Босилек”. Монтирани са 82 броя слънчеви колектори, с обща площ 185 м² на стойност 237 310 лв.

Вложените в енергоспестяващи мерки средства по ОПРР към декември 2012 г. възлизат сумарно на 1 849 870 лв.

Изпълнените през 2012 г. мерки, свързани с енергийната ефективност и използването на възобновяема енергия са на обща стойност 2 087 180 лв.

Цел 3: Газификация на гр. Габрово

Операция 3.1 Изграждане на главна газопреносна и газоразпределителна мрежа за енергийно осигуряване на промишленото и битовото потребление.

Изграждане на необходимата инфраструктура и стимулиране употребата на по-екологично чисти горива (като природен газ) за битово отопление и за индустриални нужди.

С реализацията на подобект „Газоразпределителна мрежа на град Габрово-етап 2012” -инвеститор Ситигаз България ЕАД – София, се предвижда полагане на газоразпределителна мрежа с обща дължина 14 290 м., която включва: 13 791,7 м. - газоразпределителна мрежа без отклонения към потребители; 220,9 м. обща дължина на газопроводните отклонения и 172 м. газпровод за хранване на гр. Габрово, преминаващ през кв. Войново. Към момента са положени около 12 000 м. газоразпределителна мрежа. След газифицирането на индустриалния и комуналния сектор в община Габрово, и заместването на досега използваните горива с природен газ, очакваните икономии за потребителите на синьото гориво ще бъдат общо за около 1 милион и 300 хил. лева., сочат прогнози на „Ситигаз България” ЕАД. От екологична гледна точка, газификацията ще спести на околната среда средно годишно 11 200 тона въглероден двуокис, 1 700 тона серен двуокис, 20 тона азотни окиси и 2,3 тона сажди.

След решение на Общински съвет и избор на изпълнител, на 21.12.2012 г. е подписан Договор за извършване на пълен инженеринг с фирма „ТЕХНОТЕРМ ИНЖЕНЕРИНГ” ЕАД – София, за газоснабдяване на котелните на административната сграда на Община Габрово, ЦДГ „Мики Маус” и ЦДГ „Мечо Пух”. Той включва инвестиционно проектиране, строително-монтажни работи и свързаните с тях доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация. Общата стойност на възложените дейности е 71 520 лв.

В ЦДГ „Мики Маус” и ЦДГ „Мечо Пух” се предвижда да бъдат изградени: газова линия за хранване на съществуващите комбинирани газо-нафтови горелки с мощност 325 KW, комплект с отсекателно табло; площадков газопровод; система за сигурност, включваща аварийно осветление, аварийна вентилация, предупредителна система за загазяване и табло за управление, вкл. всички пусково-наладъчни работи и режимно-технологични настройки на горивния процес и системите за сигурност, необходими за въвеждане на обектите в експлоатация и предаване на контролните органи.

Цел 4: Осъвременяване на системата за управление на отпадъците

Операция 4.1 Интегрирано управление на отпадъците, съгласно новите здравно-хигиенни и екологични нормативни изисквания

Подписан е Договор за безвъзмездна финансова помощ № DIR – 5112122-C001/13.07.2012г. за проект DIR – 5112122-1-66 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово” по приоритетна ос 2 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци” по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.”

Общата сума на безвъзмездната финансова помощ, одобрена от ръководителя на Управляващия орган- МОСВ възлиза на: 24 911 189,58лв. (от които 21 174 511,14лв. от ЕФРР и 3 736 678,44лв.

Национално съфинансиране от Държавния бюджет на Република България), а 1 324 456,72 лв. е собственото участие на двете общини, които ще ползват бъдещото регионално депо. Срокът на договора е 38 месеца, считано от датата на неговото подписване.

В рамките на проекта се предвижда осъществяване на следните СМР дейности:

- Реконструкция на съществуващата клетка за депониране на отпадъци, разделяйки я на два обособени участъка – стар който предстои да се рекултивира успоредно с изграждането на нов участък за депониране;
- Изграждане на: външен довеждащ водопровод и ел. провод; бариера, административна сграда и електронна автовезна; вътрешноплощадкови ВиК и ЕЛ мрежи; площадки за измиване ходовата част на автомобили и контейнери; паркинг и складови площи; експлоатационен и контролни пътища; площадка за открито компостиране; площадка за сепариране на отпадъци; ограда и зелен пояс; мониторингови сондажи;
- Комплексни доставки и монтаж на: модулна ПСОВ и на инсталация за изгаряне на депониен газ, както и на др. вид оборудване, обезпечаващо нормалното функциониране на новоизградената регионална система за управление на отпадъците.

През 2012 г. е сформирано Звено за изпълнение на проекта (ЗИП) и са стартирани процедурите за обществени поръчки за избор на изпълнители, в резултат на което е изпълнено следното:

- избран е изпълнител на строително-монтажни дейности със стойност на офертата 15 970 745,58 лв. без ДДС;
- избран е изпълнител на одит на проекта на стойност 29 200,00 лв. без ДДС;
- открита е процедурата за строителен надзор и е започнала оценката на постъпилите оферти;
- избран е изпълнител на авторски надзор със стойност на офертата - 80 916,66 лв. без ДДС;
- стартирала е подготовката на процедурата за доставка и монтаж на оборудване;
- открита и прекратена е процедурата за изпълнение на мерки за информация и публичност;
- стартирала е подготовката на нова процедура.

През 2012 г. на основание чл.20 от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни е изготвен първи ГОДИШЕН ДОКЛАД ПО ОКОЛНА СРЕДА (ГДОС) ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА 2011г., за които е предоставено КР №157-Н1/2011 г. за изграждане и експлоатация на: „Регионално депо за неопасни отпадъци предназначено за общините Габрово и Трявна, включващо Първи участък”.

През 2012г. е определено точното разположение на Пункт №11, предназначен за бъдещ мониторинг на почвите на територията на регионалната площадка по показателите: арсен, хром, кадмий, цинк, желязо, мед, олово и никел (съгл. таблица №13Б.7. в изпълнение на Условие 13Б.7.1. и Условие 13Б.7.2. от КР №157-Н1/2011г., издадено на Община Габрово за изграждане и експлоатация на: „Регионално депо за неопасни отпадъци, предназначено за общините: Габрово и Трявна”, включващо: „Първи участък” (изпълняващ дейност, съгласно т.5.4. от Приложение №4 от Закона за опазване на околната среда). Пункта графически е представен на картна основа в мащаб 1:2000 (върху чертеж озаглавен: „План за собствен мониторинг”).

На 29.11.2012г. беше извършено еднократно пробонабиране на почвени проби от горепосочения пункт от Регионална Лаборатория – В. Търново.

През 2012 г. са разработени 47 бр. инструкции и 16 бр. оперативни документа, съгласно изискванията на Условията в КР за изграждане на система по управление на околна среда (СУОС). Беше направена и първа проверка, на основание чл.154 от Закона за опазване на околната среда от експерти от РИОСВ – В. Търново, определение със Заповед № 789/23.11.2012 г. и съставен Констативен протокол № КР*157-65-02 за изпълнение условията в КР, предписания няма.

През 2012г. беше актуализирана Програмата за управление на дейностите по отпадъците, съгласно Условие 11.1.2., което гласи, че в срок до 6 месеца от влизане в сила на Комплексното разрешително притежателят му трябва да актуализира горецитираната Програма. Тя е одобрена с писмо с изх. №2188 /03.07.2012г. на Директора на РИОСВ – В. Търново.

❖ куб.м Съдово стопанство за организирана система за сметосъбиране – През изминалата 2012 г. съдовото стопанство за организираната система за сметосъбиране възлиза на 1872 м³, като то включва съдове за битови отпадъци и съдове включени в системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци (спрямо 2011г няма промяна)

❖ бр. закрити нерегламентирани сметища – През 2012г. няма закривани сметища

Дейността по премахване на замърсяванията е извършена от служители от общинска администрация, както и от лица на социално подпомагане изпращани през годината да отработват ежемесечно по 14 дни на база подписан Анекс №5/30.12.2010 към Договор №710-ОСД-05/01.12.2005г. за взаимодействие между ОБЩИНА ГАБРОВО и ДИРЕКЦИЯ “СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ” – ГАБРОВО.

Цел 5: Съхраняване на биологичното разнообразие на територията на община Габрово и ефективно управление на защитените територии в нея

Операция 5.1 Съхранение на биологичното разнообразие на територията на общината и ефективно управление на защитените територии в нея, съгласно българското екологично законодателство.

През 2012 г. бяха проведени полеви наблюдения в рамките на утвърден график за изпълнение на мониторингови дейности към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие през 2012 г. Същите включиха:

- Отчет на числеността на водолюбивите птици на територията на яз. Смирненски в рамките на Европейската инициатива за среднозимно преброяване на водолюбивите птици.
- Пролетни и есенни маршрути с отчети за регистриране на кафява мечка. През 2012 г. по инициатива на ИАОС към МОСВ се извърши и масиран мониторинг на вида на територията на парка, в който се включиха допълнителни маршрути и хора.
- Мониторинг и отчет на сухоземни костенурки и тритони;
- Отчет на съобщества на мирикария и брукенталия;
- Отчет на растителни видове като лудо биле, тис, джел, кокичета, орхидеи, розов божур, критски лук и др.

Бяха извършвани и проверки по законо- и природосъобразния добив на лечебни растения, за които съвместно с РИОСВ - В.Търново са отпуснати квоти за 2012 г.

През 2012г по проект, озаглавен: Лайф + „Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в 10 Натура 2000 места в българските гори” са извършени заложените по проектното предложение дейности. Извършена е почвоподготовка и залесяване на предвидените за възстановяване местообитания, редовно се окосява районът и се изнасят отпадъците, изпълнява се предвидената инфраструктура, представят се в медиите постигнатите резултати.

През 2012г. в изпълнение на проект: "Възстановяване на местообитание и биологичното разнообразие на територията на природен парк "Българка" по Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 год.” на обща стойност 836 759,92 лв., от които усвоени 764 417,22 лв. се извършиха следните дейности:

- Извършено е геодезично изследване като е положена мрежа от контролни точки и са изготвени топографски план, както и тематични карти на земното покритие. Заснети са направените укрепителни съоръжения и подобрения върху територията на бившата каменна кариера в с. Потока;
- Приключени са строителните дейности за създаване на генна банка от местни горскоплодни и овощни видове. Предвижда се поддържането на генната банка да се извършва със средства от Дирекцията на парка. През 2012 г. са извършвани дейности по оформяне на семенните подложки и присаждане с калемки от местни овощни видове и дейности по укрепването и защитата им от вредители;
- Изпълнявани са дейностите по аклиматизация на дневни и нощни грабливи птици през волиерите. Предвижда се след приключване на проекта дейностите да се финансират и реализират от Дирекцията на природен парк "Българка";
- Изпълнение на мерки за информация и публичност.

През 2012г. по проект, озаглавен Разработване на План за управление на природен парк „Българка“ са извършвани дейностите по инвентаризация на отделните компоненти на околната среда, изследване и анализ на туристическите дейности и създаване на актуална основа на географската информационна система за територията на парка. Провеждани са регулярни срещи с местното население за представяне на проекта, разясняване на необходимостта от изготвяне на план за управление и бъдещите дейности, които ще се извършат по проекта. Изготвена е обществената поръчка за изготвяне на плана за управление. Предстои, след съгласуване от междинното звено на ОПОС, същата да бъде обявена.

През 2012 г. по проект, озаглавен: „Мерки за подобряване условията за обитаване на четири редки и застрашени горски вида птици“ са изпълнени следните мероприятия:

- Проведени са специализирани проучвания на популациите на целевите видове и е извършена оценка на благоприятния им природозащитен статус.
- Извършвани са наблюдения на терен, като е направена идентификация на приоритетите за целевите видове местообитания.
- Избрани са местата за подпомагане и развитие на последващите дейности по проекта.
- Започнала е работата по създаване на изкуствени убежища за лещарката, хранилки и вани за гастролити и изработване на изкуствени гнездили и хранилки за полубеловратата и червоногушата мухоловки.

По проект „Изпълнение на дейности за устройство и управление на ПП „Българка“ през 2012г. са извършени следните дейности:

- Извършвани са поддържащи и възстановителни дейности в гори, земни и водни площи, чрез закупуване на три апарата за изследване на качествата на водите, извършване на изследване и оценка на поречието на територията на парка за определяне на местата за подпомагане и възстановяване на рибните запаси от черна мрена, балканска пъстърва и ручеен рак, подготвяне на методика за подпомагане на популациите от алпийски и гребенест тритон. Подадено е заявление в Министерство на земеделието и храните за ползване за паша и извършване на дейности по билните поляни - публична държавна собственост. Внесено е предложение до Областна дирекция "Земеделие" за разрешение за изграждането на площадка за подхранване на едри грабливи птици. Изготвено е техническото задание за нейното обособяване. Закупени са двете частни сгради, изградени върху публична държавна собственост земя (в бившата горска каменна кариера), с цел преустройството в репродуктивна база – оранжерия за редки и застрашени растителни видове.
- В рамките на проекта по дейността изграждане на посетителска инфраструктура и капитално строителство са извършени ремонтни и довършителни работи в информационния център на природния парк. Проучвани са терени за обособяване на маршрути за планинско колоездене. Извърши се почистване и освобождаване на туристическите маршрути на парковата територия. Направен е ремонт и подновяване на хоризонталната маркировка по туристическите маршрути.

Започнати са процедури по изготвяне на техническа спецификация на направата на нова туристическа и образователна инфраструктура, която се предвижда в проекта.

- Претиражирани са четири вида информационни брошури, два вида плакати и десет вида стикери

ПРИОРИТЕТ 3 - СЪЗДАВАНЕ НА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ И РАЗНООБРАЗНИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, ОТГОВАРЯЩИ НА ИНТЕРЕСИТЕ И ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ОБЩНОСТТА.

Цел 1:   *Разширяване на социалните услуги в Община Габрово*

Операция 1.1 Изграждане на Дом за стари хора в с. Враниловци.

Към 2012г., на територията на общината не съществува социалната услуга Дом за стари хора. Сградата в с. Враниловци се нуждае от допълнителни средства, с които да се финализира изграждането ѝ и въвеждането ѝ в експлоатация.

В Община Габрово съществува голяма група от хора, нуждаещи се от настаняване в Дом за стари хора. При наличие на подходяща програма, Община Габрово има готовност да кандидатства с проектно предложение, за да се завърши ремонта, с оглед осигуряване на социална услуга за стари хора. Към момента възрастните и самотноживеещи хора са обхванати от социалните услуги „Личен асистент” и „Социален асистент”, като същите получават грижи в семейна среда.

Операция 1.2 Осигуряване на заетост на хора с увреждания и други групи в риск.

В Община Габрово, както и в структурите на Общината, включително и в социалните услуги, делегирани от държавата дейности, финансирани от републиканския бюджет, лицата с увреждания, за които е осигурена заетост са над 50 души.

Операция 1.3 Разкриване на Център за временно настаняване – социална услуга в общността за безпризорни и бездомни лица на територията на гр. Габрово

През 2012г., Община Габрово не разкри този вид социална услуга в общността. Предвижда се изграждането на Център за временен подслон за безпризорни и бездомни лица, живущи на територията на община Габрово през 2013г. Центърът ще бъде местна дейност, финансирана от общински бюджет, както и от други институции на територията на общината. Центърът ще приема до 18 бездомни и безпризорни лица, живущи в община Габрово. При възможност за осигуряване на средства по европейски програми или друг източник, Община Габрово има готовност да кандидатства за разкриване на услугата

Операция 1.4 Работа по Приемна грижа в партньорство с Дирекция „Социално подпомагане” и НПО.

От началото на 2012г. на територията на Община Габрово се реализира проект „И аз имам семейство” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG 051PO001-5.2.11 „Приеми ме”. Бенефициент по проекта е Агенция „Социално подпомагане”, а Община Габрово е партньор по проекта, съгласно партньорско споразумение с регистрационен номер BG051PO001-5.2.11-0001-C0001 изх. № СИ01-75 от 08.12.2011 г.

През 2012г. в изпълнение на проектните дейности в Община Габрово са постъпили общо 13 заявления от кандидати за приемни родители. От тях по време на проучване и оценка се отказват 2-ма от участие в проекта. От останалите 11 кандидати – 9 са за професионална приемна грижа, а 2-ма са изявили желание да бъдат доброволни приемни родители. От тези 11 кандидати - 7 са вече утвърдени приемни родители. В пет от приемните семейства са настанени деца.

Операция 1.5 Изграждане на т. нар. „Защитено пространство” за деца до 18 години настанени в специализираните институции и приучаване към самостоятелен начин на живот.

Защитено пространство на територията на специализираната институция ДДЛРГ „Христо Райков“, през 2012г. не е създадена поради липса на деца и младежи, които да попадат в обхвата на услугата. Капацитетът на специализираната институция периодично намалява, като към 2012г. достигна до 35 деца и младежи. Намаляването на капацитета на дома стеснява входа му, предотвратявайки настаняването на други деца. В същото време деца и младежи от Дом за деца лишени от родителски грижи се извеждат и настаняват в други, алтернативни на институционалния тип групи социални услуги, с друга част от тях се работи по посока реинтеграция, настаняване в приемно семейство, семейство на близки или роднини и осиновяване.

Операция 1.6 Създаване на „Защитено жилище” за деца напускащи специализираните институции.

През 2009г. се реализира проект „Защитено жилище за предоставяне на алтернативни социални услуги на деца, напускащи специализираната институция”. През 2010г. социалната услуга стана делегирана от държавата дейности, като се налагаше преименуване на услугата в Център за настаняване от семеен тип. Капацитетът на социалната услуга, резидентен тип е 5 места, която осигурява 24-часови социални услуги от специалисти за деца и младежи, на които им предстои напускане на Дом за деца лишени от родителски грижи „Христо Райков”. От момента на разкриване на услугата до края на 2012г. в Центъра за настаняване от семеен тип са били настанявани общо 15 деца от ДДЛРГ и деца от общността в риск.

От описаното до тук можем да обобщим, че целта „Разширяване на социалните услуги” в Община Габрово е постигната, като за това съществуват конкретни измерими показатели. Към настоящия момент на територията на общината съществуват 19 социални услуги, голяма част от които се финансират от републиканския бюджет чрез общината, а друга част са със сезонен характер и се финансират по различни оперативни програми, държавни структури и услуги, финансиращи се със собствени средства.

Цел 2: Повишаване на компетентността на работещите в сферата на социалните услуги

Операция 2.1 Програма за информация и усвояване на иновационни практики в сферата на социалните услуги.

За усвояване на иновационни практики от специалистите, работещи в сферата на предоставяне на услуги за деца и семейства, както и на хора в риск, регулярно се организират и провеждат обучения, които надграждат знанията и уменията на кадрите, заети в социалната сфера. За голяма част от специалистите, участието в обученията се заплаща от делегираните държавни бюджети на съответната услуга. В други случаи, по проекти, реализирани от Неправителствени организации, Общината или други институции, професионалистите имат възможност да вземат участие безплатно в провеждането на курсове, семинари, обучения в социалната сфера и споделяне на добри практики.

През 2012г. представители от всички социални услуги са имали възможност да повишат квалификацията си чрез участие в различни обучения и семинари. В част от социалните услуги регулярно се извършва супервизия на работещите.

Операция 2.2 Програма за мониторинг на качеството на съществуващите социални услуги.

По тази операция ежегодно се извършва мониторинг на съществуващите социални услуги в общността и специализираните институции, които са делегирани от държавата дейности, финансирани от републиканския бюджет. Мониторинговите посещения са съвместно с Регионална

дирекция „Социално подпомагане”, както и представители на Дирекция „Социално подпомагане. Регулярни проверки на съществуващите социални услуги в общността и специализираните институции се осъществяват и от Агенция за социално подпомагане и Държавна агенция за закрила на детето, след извършването на които Община Габрово се уведомява писмено с констативен протокол.

Ползватели на всички социални услуги на територията на Община Габрово за 2012г. са били над 1 900 лица и деца.

В процеса на реализиране на проекти в социалната сфера от община Габрово, през 2012г. бяха обхванати над 400 деца и лица в неравностойно положение.

Откриването, реструктурирането или реформирането на социални услуги представлява пътят към повишаване качеството на тяхното предоставяне. Това показва колко адекватно се посрещат нуждите и потребностите на обществото в конкретни населени места. За 2012г., в сферата на социалните услуги има следните промени:

- ◆ Увеличи се броя на кандидатите за приемни семейства, благодарение на изпълняваните от Община Габрово проекти с тази насоченост;
- ◆ Предоставяни са социални услуги като Личен асистент и Домашен помощник, за които Община Габрово кандидатства за финансиране като делегирани от държавата дейности;
- ◆ Община Габрово кандидатства за намаляне капацитета на специализираната институция Дом за деца „Христо Райков” от 35 на 30 места;
- ◆ Над 100 души получаваха топъл обяд, като за 50 от тях услугата беше сезонна, финансирана от Фонд „Социално подпомагане”, а за останалите – целогодишно, с подкрепата на частни дарители;
- ◆ Подписа се договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и Европейски Социален фонд за реализиране на проект „Подкрепа в домашна среда за достоен живот”;
- ◆ Стартира проект „ПОСОКИ – предоставяне в общността на социално-образователно консултиране и интегриране”, финансиран със заем от Световна банка.

Операция 2.3 Осигуряване на методическа подкрепа и супервизии на екипите в съществуващите социални услуги

През 2012г., на всички социални услуги на територията на Община Габрово е оказана методическа подкрепа, като по – голямата част от тях вече имат осигурена регулярна супервизия. Методическа подкрепа на услугите може да се оказва от Община Габрово и при заявено желание от тяхна страна. За провеждането на супервизиите се сключва договор между специалиста /който следва да е външен за услугата/ и доставчика на конкретната социална услуга. За цялата 2012г. общият брой на проведените индивидуални и групови супервизии в социалните услуги и специализираните институции е над 30, което значително повишава качеството на предоставяните на територията на общината услуги, в сравнение с предходни години.

Цел 3: Реконструкция и модернизация на материалната база на социалните заведения

Операция 3.1 Преместване и пребазиране на Дом за възрастни с физически увреждания от кв. „Кряковци”

Дом за възрастни хора с физически увреждания е пребазиран в кв. Маркотей, гр. Габрово. Всички 36 потребители са настанени в реконструираната и реновирана сграда на бивша детска градина. Сградата отговаря на критериите и стандартите за местоположение и достъпност, съгласно изискванията на Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане.

Операция 3.2 Ремонт на покрива на двата дневни центъра в кв. „Палаузово”.

Извършен е ремонт на покрива и на двата дневни центъра в кв. Палаузово.

Операция 3.3 Преместване на Центъра за обществена подкрепа в подходящи помещения с по голяма площ, съобразно изискванията посочени в методиката за предоставяне на социалната услуга.

През 2011 г. Центърът за обществена подкрепа е преместен на пл. Възраждане, зала Възраждане, като е осигурено пространство за качествено предоставяне на социалните услуги. Осигурени са реновирани помещения за специалистите, помещения за срещи с клиенти, както и помещение за провеждане на групови работи.

Операция 3.4 Ремонт на сграда, дарена за нуждите на Дом за деца лишени от родителски грижи и преместване на специализираната институция.

След последните промени в нормативната уредба в социалната сфера, сега съществуващите специализирани институции като Дом за деца лишени от родителски грижи, предстои да бъдат реструктурирани и закрити. При тези условия сградата, дарена за ремонтване и преместване на съществуващата специализирана институция и преместването на децата там, се оказва нецелесъобразно. През 2014 г. предстои отварянето на схеми за кандидатстване, при които ще се разработват проектни предложения от Общините за изготвяне на план за закриване на институцията и предложения за разкриване на друг вид социална услуга, резидентен тип, която да поеме грижата за децата. До тогава, с децата, настанени към момента в ДДЛРГ „Христо Райков“, ще се работи в посока реинтеграцията им в биологичните им семейства, семейства на близки и роднини, както и настаняване в приемни семейства или осиновяване.

Операция 3.5 Обновяване автомобилния парк на Домашен социален патронаж – 5 автомобили със специализирано оборудване за нуждите на ДВФУ.

Към настоящия момент разполагаме с обновен автомобилен парк на Домашен социален патронаж, състоящ се от 4 автомобили УАЗ и един лекотоварен автомобил DACIA LOGAN. За нуждите на Дом за възрастни хора с физически увреждания ще бъде закупен специализиран автомобил през 2013г.

Цел 4: Предоставяне на висококачествени услуги в областта на здравеопазването

Операция 4.1 Въвеждане на нова организация на дейностите в МБАЛ, отговаряща на европейските стандарти.

Изпълнява се проект за ремонт на южната фасада на стационарния блок финансиран от Министерство на Здравеопазването.

Операция 4.2 Привличане на млади специалисти в областта на здравеопазването чрез предоставяне на добри битови условия и кариерно развитие в Габрово.

През 2012 г. бяха назначени двама медицински фелдшери в училищно и детско здравеопазване.

Във връзка с обновяване на училища и детски градини бяха обновени и медицинските кабинети в тях. Същите са оборудвани с компютри и мултифункционални устройства.

Условията за работа на медицинските специалисти са добри.

Операция 4.3 Разработване на програми за профилактика с приоритетна насоченост към социално-значимите болести.

С решение на Общински съвет, Община Габрово подпомогна с пет хиляди лева програма СИНДИ – детска компонента за борба срещу не инфекциозните заболявания разработена съвместно

с РЗИ гр.Габрово, която включва борба срещу тютюнопушенето, наркотиците, алкохола и здравословно хранене на учениците от 7 до 14 годишна възраст.

Операция 4.4 Провеждане на медийни кампании в общността за подпомагане на набирането на средства за закупуване на апаратура на здравните заведения.
Повече отделения са оборудвани със съвременна апаратура.

Операция 4.5 Реновиране и разширяване на Диагностично-консултативния блок на МБАЛ.
Саниране южна и западна фасада - цялостна подмяна на дограма само прозорци.

Операция 4.6 Община Габрово съвместно с ДКЦ, МБАЛ и останалите лечебни заведения в региона да работи по приоритетите.

През 2012 г. Община Габрово работи съвместно с горепосочените институции за подобряване условията за лечение на децата (ремонт на детско отделение) и отглеждането им в институции (домове, детски ясли и градини).

Чрез програма за здравословно хранене и спорт-борба със затлъстяването.

Цел 5: Изграждане на инфраструктура около институтите за култура

На 23.11.2011 г. Община Габрово подписа договор за безвъзмездна финансова помощ за проект **„Интегриран проект за развитие на културно-историческия туристически продукт и свързаната с него инфраструктура“**.

Проектът се финансира по схемата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции“ на Оперативна програма „Регионално развитие“. Стойността му е 6 195 596,17 лв., от които размерът на безвъзмездната финансова помощ е 5 919 892,14 лв., а собственият принос на община Габрово – 275 704,03 лв.

Проектът включва едни от най-атрактивните и популярни национални обекти на културно-историческото наследство – АЕК „Етъра“, АИР „Боженци“ и Дечковата къща, както и обособяването на бившата сграда на Регионалния исторически музей на ул. „Николаевска“ 3, която е паметник на културата от местно значение, като иновативна и динамична атракция, представляваща развитието на Габрово като индустриален център.

Проектът цели да допринесе за повишаването на привлекателността и конкурентноспособността на Община Габрово, като национален туристически център чрез разнообразяване на туристическото предлагане; развиването на атракции в градската зона и на закрито; създаването на атракции, които използват съвременни технологии и представят динамично експозициите; създаване и въвеждане на нови програми за анимация; изграждане и реконструиране на съпътстващата туристическите обекти инфраструктура.

Проектът предвижда следните дейности:

1. В АЕК „Етъра“:

- възстановяване на Балканджийската мандра;
- изграждане на подпорна стена, алея и паркинг;
- озеленяване;
- изграждане на система за видеонаблюдение;
- възстановяване на компрометирана калдаръмена настилка;
- подмяна и инсталиране на ново, включително художествено осветление.

За архитектурно етнографският комплекс е предвидено още изграждането на :

- аудио гайд ситема за индивидуално ползване, чрез която ще може да се получава информация при индивидуални турове;

- система за достъп и автоматична разплащателна машина за входни билети;
- киоск – терминал за информационно подпомагане;
- WiFi система за безплатен Интернет за удобство на посетителите.

Ще бъде доставена и малка компактна снегопочистваща техника, с цел да се увеличи комфорта и възприятостта на посетителите през зимата, както и за улеснение на персонала на комплекса за поддръжка на голямата територия

2. В АИР „Боженци” са предвидени:

- реставрация и адаптация на административната сграда;
- реставрация и адаптация на старото и новото школо;
- реставрационни работи и консервация на къщите „Дончо Попа” и „Митьо Станев”;
- изграждане на паркинг и обслужваща сграда при входа на АИР „Боженци”;
- озеленяване;
- подмяна на около 1/3 от калдаръмената настилка в архитектурно-историческия

резерват;

- изграждане на система за видеонаблюдение;
- подмяна и инсталиране на ново, включително художествено осветление.

За реставрираните обекти ще бъде доставено и необходимото оборудване:

- за музей „Старото школо”- мултифункционални столове с маси; стелажи; мултимедийна система; олекотени столове, стативи и консумативи за рисуване;
- за музей „Ново школо”: бюра, столове, стелажи, компютърна конфигурация и периферни устройства, фототехника; киоски;
- за административната сграда: компютърно оборудване и офис обзавеждане;
- за къщата „Дончо Попа”: градинско обзавеждане, информационни указателни табели, декори и реквизити;
- за комплекса ще бъде изградена информационна система за управление на туристическите услуги и система за достъп и билети /разплащателна машина за паркинг/; WiFi система за безплатен Интернет;
- ще бъде закупена и снегопочистваща техника

3. В „Дечкова къща” предстои:

- консервация, реставрация и адаптация на къщата-музей;
- преустройство на приземния етаж, където ще бъдат изградени и разположени „ретро” дрогерия и „ретро” фотоателие, като по този начин ще бъдат представени типични градски занаяти, което до момента липсва в Габрово.

Предвидена е доставката на експозиционно оборудване и обзавеждане, декори, предмети от бита, ретро костюми и др.

4. В музей на ул. „Николаевска” 3 ще бъдат извършени:

- Реставрация и адаптация на музейна сграда в т.ч. архитектура /с изключително ефектно и атрактивно архитектурно решение/, Ел, ВиК, ОВ, осветление, пожаро известяване, асансьорна уредба;
- създаване на експозиция – атракцион „Индустиално Габрово”, което ще предложи поглед и върху развитието на града в по-новите епохи с експозиции за индустрията в края на 19 век, периода до 1944 г., епохата на социализма и съвременното. Тя ще бъде базирана на най-съвременни технологии и ще разчита на интерактивния подход.

На практика ще бъде създаден първият виртуален музей в България чрез въведени интерактивни високотехнологични стандартни инсталации за визуализация на анимациите на местни и традиционни производства в експозиция–атракцион. Виртуалността на експозициите създава възможност за тяхното бързо променяне и актуализиране.

Като бонус към експозицията са предвидени и ефектни 10-минутни вечерни прожекции върху фасадата, които ще привличат младите хора.

Уникалността на това съоръжение предполага, че експозицията ще бъде отворена за посетители и вечерно време, което е нетрадиционно за останалите музеи, но е времето, когато младите хора са по-активни и търсят възможности за забавления.

По проекта ще бъдат доставени и две устройства за панорамно наблюдение, които ще се разположат на високи точки над града с панорамна гледка.

Предвидени са и специализирани обучения на 15 служители в областта на туризма и анимацията.

Ще бъдат разработени нови рекламни материали за всеки един от обектите, специализиран рекламен каталог, 10-минутен рекламен филм. Предвидено е изработването на графични знаци, интернет банер и дизайн на билети за всеки един от обектите.

Реализирането на проекта ще допринесе за развитието на разнообразни атракции, което ще позволи да се интегрират атракциите в общината, за да се разшири максимално кръгът от потенциални посетители.

Продължителността на проекта е 24 месеца.

Цел 9: Развитие на културните индустрии

Операция 9.1 Програма за подкрепа на културното предприемачество

Направен беше частичен ремонт на електрическата инсталация в Карнавалната работилница във връзка с направените предписания за пожарна безопасност.

Цел 10: Формиране, възпитание и развитие на публика

Операция 10.1 Програма „Музикална и танцова педагогика” – разработка и прилагане

Операция 10.2 Програма „Музейна педагогика” – разработка и прилагане

Операция 10.3 Програма „Театрална педагогика” – разработка и прилагане

По горните три операции през периода успешно продължиха обучителните инициативи в училищата и детските градини на ДФА „Габровче”, Габровски камерен оркестър, оркестър „Габрово”, Регионален исторически музей, ДТ „Рачо Стоянов” и Държавен куклен театър – Габрово.

Цел 11: Усъвършенстване на комуникацията между културните институти и координацията на културните изяви

Операция 11.1 Разработване и прилагане на модел за обмен на информация на регионално ниво.

От вече една година успешно функционира Областен информационен център.

Операция 11.2 Медийна програма за реклама и разпространение на културния продукт.

През периода Габровският карнавал продължи да бъде в интернет пространството със свой собствен сайт, в който посетителят може да получи информация за историята на карнавалното движение, новини и актуални събития, снимки и видео.

Беше експериментирано с нови начини популяризирането на културни събития: поставяне на флаери в автобусите и тролейбусите, използване на интернет пространството, чрез създаване на събития в най-голямата мрежа за комуникация – Фейсбук и чрез директно разнасяне до институции, фирми, организации, читалища и др.

Цел 12: Участие на гражданското общество при формиране на културната политика на Общината

Операция 12.1 Програма „Читалищата – активен партньор при формирането на културния календар” – финансиране на съвместни инициативи

През 2012 г. Общината чрез отдел „Култура и туризъм” работеше активно с читалищата, осъществявайки успешни съвместни културни инициативи, като Празник на духовната музика, Фестивалът за изворен фолклор в с. Жълтеш и др.

Операция 12.2 Създаване на фонд „Габровска култура” за подкрепа и реализация на граждански инициативи – регистрация и медийно обезпечаване

През 2012 г. успешно продължи да се реализира Програма „Култура” на Община Габрово. В рамките на една проектна сесия по предварително обявени приоритети за кандидатстване бяха одобрени 7 проектни предложения за финансиране от 14 подадени. Проектите бяха реализирани успешно, сред засилен медиен интерес и доведоха до разнообразяване на културния живот на града, като стимулираха оригинални и новаторски подходи за създаването на нетрадиционни културни продукти.

Цел 13: Осигуряване на равен достъп до задължително образование на всички деца

Общинската училищна мрежа е пространствено изградена система за обхват на всички подлежащи на задължително обучение деца и ученици. За осигуряване на равен достъп до задължително образование на всички деца и ученици са създадени условия за: целодневно обучение; обедно столово хранене; безплатен транспорт от населени места, където няма детска градина и училище; извънкласни дейности; развитие на умения и знания; изграждане на мислещи личности.

В последните години се увеличава броят на учениците, ползващи обедно столово хранене, тъй като се разширява обхвата на учениците на целодневна организация на учебния ден. От учебната 2012/2013 г. и учениците от трети клас са включени в целодневна организация на учебния ден. В 66 полуинтернатни групи са обхванати 1675 ученици. Четири общински средищни училища работят по Проект „Подобряване качеството на образование на учениците от средищните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”. На 1327 ученици се предоставя обедно хранене с поевтиняване на индивидуалния обеден порцион от 0,50 лв. до цялостно заплащане на същия на стойност 1.50 лв.

Във всички училища са оборудвани игротеки за занимания по интереси на децата от I до III клас.

За 155 ученици и 14 деца от подготвителни групи на детските градини, от населени места, в които няма детска градина и училище, е осигурен безплатен транспорт.

Във всички общински училища функционират клубове по интереси, удовлетворяващи желанията на учениците. През 2012 г. стартира проект „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти”(УСПЕХ). В шест общински училища са сформирани 71 групи с 344 ученика. За да направим училището привлекателно за младите хора, групите са насочени към разширяване на знанията и уменията в различни области – здраве, спорт, литература, изобразително изкуство, екология и др.

Ученици от общинските учебни заведения посещават целогодишно, организирано по график, плувния комплекс в ПМГ „Акад. Иван Гюзелев”.

В три училища бяха сформирани „летни училища” за подлежащите първокласници.

Цел 14: Интегриране на деца със специфични здравословни и образователни потребности в масовите детски градини и училища

На 42 ученици със специални образователни потребности е осигурено обучение в осем общински училища и на 29 деца в девет детски градини. Корекционно-логопедична дейност за деца

и ученици се осъществяваше в три логопедични кабинета, устроени на териториален принцип. От началото на 2012/2013 г. се разкри още един логопедичен кабинет в ЦДГ „Явор”. Обхванати са над 220 нуждаещи се ученици и деца от подготвителна група.

По проект „Повече заЕдно” са изградени 15 броя ресурсни кабинета в детски и учебни заведения, оборудвана е зала за психомоторика на територията на ПУ „Н.Палаузов”. Създадена е специализирана библиотека и „Лаборатория за родители” на деца със СОП. Тридесет и осем специалисти допълнително работят с деца със СОП.

Цел 15: Усъвършенстване на системата на работа с децата от рискови групи

С цел усъвършенстване на системата за работа с децата от рискови групи се осъществява поддържаща педагогическа квалификация и работа с деца и ученици по места.

През 2012 г. специалистите от ЦОП при Община Габрово са провели 29 изнесени тематични сесии на теми „Междучичностно общуване”, „Толерантност”, „Асертивно поведение”, „Агресия и насилие” по програма „Ранна превенция” в учебните заведения на територията на Община Габрово

Извършена е групова социална работа с децата от ЦДГ „Перуника”, ЦДГ „Младост”, ЦДГ „Слънце” и ОДЗ „Дъга”. Целта е, чрез използване на интерактивни методи за обучение на децата и подрастващите, да се представят значими социални явления. Сесиите са разработени според възрастовите особености на децата.

През 2012 година МКБППМН работи с 15 обществени възпитатели. Децата, с които работят педагозите и психолозите – обществени възпитатели, с малки изключения, са преустановили извършването на противообществени прояви и престъпления.

За изпълнение на поставените цели в планове за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства са осъществени множество дейности в часовете на класа и в извънкласни форми.

С цел осмисляне свободното време от подрастващите, формиране на нагласи за социално отговорно поведение, придобиване на умения за работа в екипно взаимодействие бяха организирани следните мероприятия: кампания по повод 14 февруари „Свети Валентин” под надслов „Да преборим кризата с любов”; празник за Първи март; Работилница по случай Великден; Пролетно училище за деца от рискови социални групи от институциите; Работилница в местността Узана за изработване на карнавални маски и украси, под надслов „Карнавал за теб и за мен”; празник за деня на детето под мотото „Детство мое”; хепънинг „За да има утре” на площад „Възраждане”, във връзка със световния ден за борба с дрогата; благотворителен базар в зала „Орловец” със сувенири, картички и коледна украса, изработени от деца с прояви.

В периода на лятната ваканция всяко учебно заведение изготвя програма за ангажиране и оползотворяване свободното време на учениците през летните месеци на 2012 г. Основната цел на тези програми е даване възможност за занимания с желани дейности, намаляване негативното влияние на улицата и предпазване на децата от извършване на противообществени прояви и престъпни посегателства. Дейностите, предвидени от учебните заведения, са: работа в компютърен кабинет; занимания по изобразително изкуство и музика; литературно четене; спорти и занимателни игри и състезания; излети сред природата.

Цел 16: Повишаване на качеството на управление на образованието в Габрово

За поддържаща педагогическа квалификация през 2012 година са усвоени 24 775 лева от детски и учебни заведения, което е 0.8% от бюджетите им. Всички педагогически кадри от учебните заведения са участвали в една квалификационна форма, а 69 % от тях са участвали в повече от една. Проведените квалификационни форми в детските и учебните заведения са общински, областни и национални, обхващащи разнообразни теми, свързани с обучение и възпитание.

С цел усъвършенстване на системата на работа с децата от рискови групи се изпълнява поддържаща педагогическа квалификация на членовете на МКБППМН. Същите, заедно с обществените възпитатели от Габрово са участвали в обучение за обществени възпитатели, организирано от ЦКБППМН.

По проект „Повече ЗаЕдно” са обучени 105 специалисти за работа с деца със специални образователни изисквания.

Цел 17: Оптимизиране на мрежата от детски и учебни заведения

Операция 17.2 Програма „Осигуряване на превоз на учениците ”

За всички деца и ученици в задължителна форма на обучение до 16 годишна възраст, от населени места, в които няма детска градина и училище, се осигурява безплатен транспорт до съответното училище. За община Габрово – четири училища са утвърдени, като средищни. Превозът на учениците от тези училища се осъществява чрез собствен транспорт, специализиран и по утвърдената междуселищна мрежа чрез ученически карти. На 155 ученици и 14 деца от подготвителни групи на детските градини е осигурен безплатен транспорт.

Цел 18: Модернизация на материалната база на детските и учебните заведения

Материалната база в учебните и детски заведения непрекъснато се обновява. Разходите направени във функция „Образование” през 2012 г. възлизат над 259 000 лв., като част от тях са от делегираните им бюджети. Общинските училища разполагат със 187 класни стаи и 71 специализирани учебни кабинети.

През 2012 г. продължи работата по проект по ОП „Регионално развитие”, „Създаване на съвременна образователна инфраструктура в Община Габрово, посредством прилагане на мерки за енергийна ефективност”, в който са включени 14 детски и учебни заведения. Завършени бяха ремонтните дейности в 10 учебни и детски заведения. Продължават ремонтните дейности и през тази година в ЦДГ „Радост” база 1 и ОДЗ „Първи юни”.

Народна астрономическа обсерватория с планетариум е обслужващо педагогическо звено, където по проект е изградена достъпна архитектурна среда на стойност 45 540 лв.

Цел 19: Приобщаване на родителската общност към проблемите на образованието

През 2012 година училищните комисии за ранна превенция са работили с над 350 ученици, основно заради допуснат голям брой неизвинени отсъствия, нарушаване Правилника за вътрешния ред на училището и различни прояви на агресия. С тях са провеждани разговори, а при необходимост насочвани към специалисти /психолози/ за преодоляване на негативните постъпки. Педагогическите съветници са работили индивидуално с над 540 ученици и със семействата им. Провеждат се групови форми на обучение за решаване на конфликти, здравно образование, общуване, кариерно развитие и други, според нуждите в определения клас или група ученици.

Продължава работата по изпълнение на програма „Училище за родители” без използване на финансов ресурс.

Проведени са тренинги с родителите на деца от ОДЗ „Ран Босилек” и ОДЗ „Дъга”, свързани с ефективните модели на възпитание, тренинги с педагогическите екипи на ОДЗ „Дъга” и ЦДГ „Младост” за сплотяване на екипите.

Психолог от комисията проведе тренинг-обучения на педагогическите екипи в ЦДГ „Мики Маус” и ЦДГ „Младост” за работа с родителите и повишаване уменията им при справяне с неприемливо поведение на децата.

Цел 20: *Повишаване на безопасността и ефективността на охраната в детските и учебните заведения*

Безопасността на учебните и детски заведения се осъществява чрез изграждане на системи за охрана. В девет училища и детски градини има изградени системи за видеонаблюдение. В шест от учебните заведения през деня се осъществява пропускателен режим, чрез охрана.

На част от помещенията в детските градини и училищата е осигурена охрана чрез СОД.

Цел 21: *Включване на младите хора в процесите на планирането и осъществяването на общинската политика*

В съответствие със Закона за младежта при провеждане на общинската политика, с решение на Общинския съвет се създаде в края на 2012 година общински консултативен съвет по въпросите за младежта (ОКСВМ). В състава му са включени представители от неправителствени организации, с равни права и възможности за участие, работещи по проблемите на младите хора. Организиран и проведен са три срещи за обсъждане и приемане на инициативи, които ще бъдат включени в Общинския план за младежта. Проведена е дискусия с членовете на ОКСВМ за определяне целите и приоритетите на общинската политика за младежта, както и финансовите ресурси за реализация им в съответствие с Националната стратегия за младежта. Всяка организация има собствени средства за постигане на тези цели, но същевременно с това се работи върху изграждането на канали за комуникация и координация в дейностите им, както и в сътрудничество с местните власти.

Цел 22: *Реновиране на спортната база*

Операция 22.1 Ремонт на спортните обекти

Успешно приключи основен ремонт, включващ цялостно саниране на обект „Спортна зала – хандбал и вдигане тежести” по проект финансиран от Министерството на физическото възпитание и спорта. Изготвен и входиран проект в МФВС, който включващ изграждането на отоплителна инсталация на сградата.

В комплекс „Христо Ботев” - залата по хандбал е извършен основен ремонт на ел. инсталацията и подмяна на осветителните тела. Подменена е настилка на стрелбището.

Извършени са ремонтни дейности на Административната сграда и съблекалните в СК „Христо Ботев” включващи покрив, фасади, външно стълбище, подмяна на дограма и частични вътрешни ремонти.

В СЗ „Орловец” е извършен вътрешен ремонт с цел отстраняване на течовете и проникване на вода в съблекалните, намиращи се до служебния вход.

В базата на стадион „Априлов” бе извършен аварийен ремонт на В и К - шахти и подмяна на тръби, което наложи и частичен ремонт на тревната настилка на стадиона.

Операция 22.2 Проектиране и изграждане на спортен комплекс в кв.

Трендафил

С решение на Общински съвет Габрово е учредено безвъзмездно право на ползване на Сдружение „Футболен клуб Габрово” за изграждане на спортен комплекс в кв. Трендафила за срок от 10 години. Проектът за изграждане на детски тренировъчен спортен комплекс е одобрен от МФВС.

Операция 22.3 Ремонт на съществуващите открити квартални спортни площадки

С решение на Общински съвет Габрово е учредено безвъзмездно право на ползване на БК „Чардафон Орловец” за изграждане на открит спортна площадка за баскетбол за срок от 10 години. Проектът е одобрен от МФВС и се очакват средствата за неговата реализация.

ПРИОРИТЕТ 4 – ОПТИМАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ ДАДЕНОСТИ И КУЛТУРНОИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА И УТВЪРЖДАВАНЕ НА МАРКАТА „ГАБРОВО“

Цел 1: Утвърждаване на община Габрово като конкурентна туристическа дестинация на националния и международния пазар

Операция 1.1 Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура.

1.1.1 Изградени и ремонтирани сгради и съоръжения.

През 2012 година в сферата на културния туризъм в Габрово е в процес на реализация проект „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции“, на стойност 6 195 596 лв., финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие“. Проектът включва едни от най-популярните национални обекти на културно-историческото наследство – АЕК „Етъра“, АИР „Боженци“ и Дечковата къща, както и обособяването на бившата сграда на Регионалния исторически музей на ул. „Николаевска“ 3, която е паметник на културата от местно значение, като иновативна туристическа атракция – първият в България виртуален музей с експозиция „Индустриално Габрово“.

1.1.2. Брой поставени и брой подменени указателни табели

През 2012г. са изработени 10 бр. нови пътни указателни табели, указващи туристическите места за местността Узана. Поставени са 42 бр. указателни стрелки и 1 бр. информационно табло по екопътеките: Боженци-Дряновски манастир, Витата стена, Дебел дял-Люляци, Боженци-Трявна.

1.1.3. Паркинзи към туристически обекти и паметници на културата

Одобреният през 2011 г. за реализация проект „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции“ включва и реконструкция на съпътстващия АИР „Боженци“ паркинг.

1.1.4. Почистване, реновация, създаване на туристическа инфраструктура около крепостта Градище.

През м.април, 2012 г. са почистени храстите и тревата около зидовете на разкопките.

1.1.5 През 2012 г. беше извършено монтиране и въвеждане в експлоатация на възобновяем енергиен източник в непосредствена близост до Посетителски информационен център – Узана, в изпълнение на проект „Демонстриране на ефективността на възобновяеми енергийни източници и създаване на интегриран туристически продукт, включващ информация по опазване на глобалната околна среда в Натура 2000 зони – местност Узана и „Витата стена“, община Габрово“, съфинансиран от Програмата за малки проекти на Глобалния екологичен фонд, с партньорството на Община Габрово.

Операция 1.2 Развитие и промоция на туристически продукт „ГАБРОВО“.

Маркетинг и реклама

1.2.1. Издадени рекламни материали и информационни листовки

През 2012 г. са тиражирани информационни листовки с местата за настаняване на територията на Община Габрово.

1.2.2. Публикации, посветени на туристическа дестинация „Габрово“:

През 2012 г. са публикувани материали на тема културен и исторически туризъм в две рекламни страници в сп. „Черга“ и в сп. „Еврорегион“.

1.2.3. Изработване на интернет туристически портал.

През 2012 г. е доразработен и влиза в действие туристически Интернет портал www.visit.gabrovo.bg. Сайтът е в триезична версия, включва различни модули, предоставящи разнообразна информация за Габрово и региона: новини, събитиеен календар, полезна информация. Порталът предлага и виртуални обиколки на АЕК "Етър", АИР "Боженци" и „Дом на хумора“. Предоставят се и GPS координати на всички екопътеки.

1.2.4. Закупуване на информационен терминал за работа на открито – КИОСК предназначен за ЦГЧ.

1.2.5. Разработване на баркодова туристическа информационна система.

През 2012 г. беше разработена такава система, а баркодовете са поставени на туристически и музейни обекти (АЕК "Етър", обектите от АИР "Боженци", Национален музей на образованието и Национална Априловска гимназия, Регионален исторически музей, Регионална библиотека „Априлов-Палаузов“, Художествена галерия „Христо Цокев“).

1.2.6. Участие в туристически борси

Община Габрово през 2012 г. се представи със собствен щанд на туристическото изложение „Ваканция и СПА експо“ в София. Община Габрово взе участие в националния преглед-конкурс "Общините за развитието на туризма", където Общината и АЕК "Етър" получиха приз за принос в развитието на туризма, а АИР "Боженци" и Народно читалище "Габрово-2002" са отличени за принос в съхраняването на българските традиции, „Стефанина къща" в село Боженци.

1.2.7. През 2012 г. в областта на маркетинга и рекламата на туристическа дестинация е в процес на реализация проект „BG161PO001-3.2.02-0037 „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Трявна и Севлиево“, финансиран по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите“. Проектът предвижда участия в престижни национални и международни туристически изложения, разработване и тиражиране на рекламни материали, публикации в туристически издания – в България и чужбина. Проведени са процедури за възлагане на обществени поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП .

Цел 2: *Прилагане на ефективна политика за управление на туристическите ресурси*

Операция 2.1 *Поддържане и опазване на природните и културно-исторически обекти на територията на община Габрово*

2.1.1. Почистване, реставрация, реновация, създаване на туристическа инфраструктура около крепостта „Градище“.

Два пъти в годината, през месец юни и през месец септември е извършено почистване на тревни и храсти.

2.1.2 Поддържане и монтаж на допълнително оборудване в рамките на изградените екопътеки по Програма 2004-2010г.

През 2012г са подновени пътеките „Боженци – Дряновски манастир“ и „Боженци – Трявна“, „Люляци-Дебел дял“, „Витата стена“ Подновена е линейната маркировка по тези пътеки, подменени са съоръжения - поставени са 1 информационно табло, 42 указателни стрелки, ремонтирана е една беседка, 3 комплекта маса с по две пейки, извършено е основно почистване на храсти и труднопроходими участъци.

Операция 2.2 Развитие на форми на специализирания туризъм с цел неговото устойчиво развитие (културно-исторически, селски, екотуризъм, оздравителен туризъм и др.

2.2.1. Събитиен (фестивален) туризъм:

През 2012 г. в Габрово са реализирани следните по-мощни изяви в културния, туристическия и спортния живот, привличащи все повече туристи и гости на Габрово от страната и чужбина: първото издание на фестивал на илюзионното изкуство „Златна котка” (31 март-1 април); 40-ти рожден ден на музей „Дом на хумора и сатирата” (1 април); Международен фестивал на хумора и сатирата, чиято кулминация е традиционният Габровски карнавал (19 май); Международен фестивал на спектаклите за един актьор „BGMOT” (15-18 май); гостуване на София Филм Фест (14-17 юни); Карнавал по никое време (6 октомври - в изпълнение на проект „Габрово – индустрия за нова градска култура”, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013”); Международен панаир на народните занаяти „Етър” (6-9 септември); Фолклорен фестивал „Сватбата-единство и многообразие” - АЕК „Етър” (25 август); Международен фестивал „Дни на камерната музика” (10-18 септември); Международен фестивал „Празник на духовната музика” (16-17 октомври); третото издание на Смешен Филм Фест (23-29 октомври); откриване на карнавалния сезон (11 ноември); възстановки на народни обичаи в АЕК „Етър” и АИР „Боженци” (целогодишно); Международен хандбален турнир за жени „Challenge trophy 2012” (22-25 март); Европейски квалификации по хандбал за юноши (30 март-1 април); XX-то Балканско първенство по тенис на маса за юноши и девойки (28 юни – 1 юли); провеждане на трети и четвърти етап от 62-ра Международна колоездачна обиколка на България (10-11 септември); и др.

През 2012 г. в местността Узана са реализирани следните по-мощни мероприятия: Планинско състезание по автомобилизъм - Рали „Узана 2012” (23-24 юни); второ издание на фестивала „Узана Поляна Фест – зелените идеи в действие” (13–15 юли); Национален VW събор на открито (31 август - 2 септември); Национална екоинициатива „Узана 2012” (15-23 септември), маломощни инициативи (уъркшоп, конкурси и др.) на ПИЦ „Узана” и др.

2.2.2. През 2012 г. е в процес на реализация проект „Габрово-индустрия за нова градска култура”, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие”. Проектът е насочен към стимулирането на иновативни културни събития, които да привличат повече хора, създаването на приемственост в традицията на габровския карнавал и хумористичното изкуство. На 6 октомври, 2012 г. в изпълнение на този проект се проведе „Карнавал по никое време, а месец преди карнавала се проведеха четири празника по кварталите: Етъра, Бичкия, Лъката и Младост. Освен това, бяха създадени и функционират четири работилници по сценични и визуални изкуства: работилница за клоунада, площадни изкуства и stand up comedy; работилница за маски и костюми; работилница за танци и работилница за фотография, визуални комуникации и журналистика. Проведе се и Празник на стършела (4 октомври, музей „Дом на хумора и сатирата”), както и изложба „Колажи” в зала „Възраждане” с фотоколажи от дейността на творческите работилници и „Карнавал по никое време”.

ПРИОРИТЕТ 5 – РАЗВИТИЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

Цел 1. Ефективно управление и организация на общинската администрация

Операция 1.1. Оптимизиране на административните структури и работните процеси; организационно развитие
Дейности:

- Подобрение и модернизация на информационно-комуникационните технологии в Община Габрово - Внедрени са нова административна информационна система; специализиран софтуер и софтуер, разработен по проект „Модернизиране на административното обслужване в Община Габрово чрез развитие и предоставяне на качествени електронни услуги за гражданите и бизнеса“, финансиран по Договор за безвъзмездна помощ №.A09-31-58C/12.06.2009 г. по ОПАК.
- Административна информационна система - От 01.06.2011 г. в Община Габрово функционира нова автоматизирана деловодна система Archimed eProcess. АИС, която се достави и внедри, е Административна информационна система по смисъла на Наредбата за вътрешния оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в администрациите. АИС е сертифицирана по смисъла на Наредбата за общите изисквания за оперативна съвместимост и информационна сигурност.

Archimed eProcess е интегриран програмен продукт, обединяващ система за документооборот, система за управление на административните процеси и система за управление на качеството. Системата работи по технологията „Клиент-сървър“, като осигурява на всички служители едновременно достъп до необходимата им информация посредством локалната мрежа.

Специализиран софтуер:

Система КАСА – Тази система е предназначена да автоматизира дейностите, свързани с плащанията на различните видове такси и цени по услуги и събирането на наеми, извършвани в ЦИУГ. Модулът осигурява висока степен на защита на информацията. Внедрената система предлага широк набор от правила за изчисляване на наеми, концесии, наказателни лихви и други.

Система НАЕМИ – Системата автоматизира процесите по отдаване под наем, концесия и аренда. Тя подпомага началното регистриране, актуализиране и отпечатване на договорите. Посредством системата НАЕМИ се позволява всеки договор за наем да бъде обвързан с реално съществуващ имот. Системата НАЕМИ е тясно обвързана със системата КАСА, като автоматично подава данни за задълженията и получава информация за извършените плащания.

Система НАКАЗАТЕЛНИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ - Системата НАКАЗАТЕЛНИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ позволява да се автоматизират дейностите, свързани с обработка на актове за нарушения и регистриране на издадените наказателни постановления.

- Обмен на опит в областта на добрите управленски практики и въвеждане на модерни техники за организационно развитие по проект „Развитието на човешкия потенциал – фактор в модерната европейска общинска администрация“, сключен е договор за безвъзмездна помощ No.10-25-11/01.03.2012 г. Проектът предвижда въвеждане на целенасочен, стратегически подход към управлението на човешките ресурси в Община Габрово, усъвършенстване на практиките в УЧР в Община Габрово чрез въвеждане на нови системи в управлението и развитието на човешките ресурси, повишаване капацитета на служителите от отдел „Управление на човешките ресурси“ и на служителите, прилагащи политиката за УЧР в Община Габрово, обмяна на опит, използване на добри практики и подобряване на партньорството между Общините Габрово и Нови Сонч.
- Обучение на служителите – 148 служители на Общинска администрация Габрово са преминали през обучение за служебно развитие през 2011 година

Операция 1.2. Прозрачност, отчетност и контрол на дейността на общинската администрация

В Община Габрово е внедрена и успешно функционира интегрирана система за управление на качеството и информационна сигурност (ISO 9001:2008 & ISO/IEC 27001:2005). **Bureau Veritas Certification** през 2011 г. проведе ресертификационен одит, в резултат на който Община Габрово получи продължение на сертификата за сигурност на информацията по стандарт ISO 27001:2005 за още две години /до 16 юли 2013 г./

Интегрираната система за управление на качеството и информационна сигурност е гарант за създаване на увереност в заинтересованите страни, че ще получат продукта /административната услуга/, съобразен с техните нужди и очаквания. На управление подлежат всички идентифицирани процеси, оказващи влияние върху качеството на обслужването. Процесите да протичат при контролирани условия.

Потвърждаване/валидиране на процесите на обслужване – в дейността на Общинската администрация се извършват потвърждения на процесите за обслужване по смисъла на БДС EN ISO 9001:2001, по време на целия маршрут на услугата и посредством внедрения софтуер. Въведената информационна система **Archimed eProcess** предоставя автоматично подробна информация за резултатите от дейността на администрацията. **Archimed eProcess** притежава интерфейс, обезпечаваш широки възможности за справки върху регистрираните документи и изпълнението на възложените задачи. Тази информация служи за контрол и предприемане на коригиращи действия при необходимост.

Административната информационна система и специализираният софтуер в Община Габрово са доставени и внедрени от фирма „ДАВИД Холдинг“ АД /Договор № 63-АПНО-11 от 16.02.2011 г./

За да гарантира качеството на нашите продукти и услуги, „ДАВИД Холдинг“ АД е внедрил система, сертифицирана за съответствие с изискванията за оперативна съвместимост и информационна сигурност на информационните системи.

В Община Габрово е създаден и механизъм за набиране и анализ на информация за удовлетвореността или неудовлетвореността на гражданите.

Цел 2. Развитие на качествени административни услуги за гражданите и бизнеса

Операция 2.1. Подобряване обслужването на гражданите и бизнеса

Дейности:

- Разработване и приемане на пакети с правила и инструкции за служителите, работещи пряко с гражданите (включително технологични карти на административните услуги и административните процеси)

- **Технологични карти.**

Изготвени са технологични карти за етапите при извършване на всички административни услуги. Технологичните карти на по-голяма част от процесите са въведени в електронната система за документооборот **Archimed eProcess**. Това способства за проследимост на движението на документите и за повишаване надеждността на контрола чрез автоматизирането му.

Операция 2.2. Пълно въвеждане и пълноценно използване на възможностите на е-управление

Дейности:

- Изготвяне и начало на реализация на Стратегия за е-правителство в Община Габрово;

Електронното правителство се възприема като важна част от процеса на модернизация на държавната администрация в България. Електронното правителство представлява използване на информационни технологии от държавната администрация за доставяне на обществени услуги по начин, далеч по-удобен, ориентиран към клиента и ефективен като разходи.

Реализирането на електронното правителство е свързано с приемането на комплекс от организационни, технологични и нормативни мерки, мерки в областта на информационната сигурност и обмена с външната среда за постигане на ефективно функциониране на администрацията чрез унифициран, оперативен съвместим и автоматизиран обмен на електронни документи между звената на администрацията.

В тази връзка добра предпоставка за работата на електронното правителство е **СУНАУ** /Списък с унифицираните наименования на административните услуги/, тъй като утвърдените наименования ще се използват по един и същ начин във всички електронни база данни.

В Община Габрово се извърши преглед и актуализация на предоставяните административни услуги. Във връзка с утвърдения Списък с унифицираните наименования на административните услуги (СУНАУ), имащ за цел да създаде единна практика в използването на наименованията на услугите от всички администрации и по повод внедряването на нова Административна информационна система /деловодна система/, отговаряща на изискванията на Закона за електронното управление и Наредбите към него, Община Габрово приведе наименованията на предлаганите от нея услуги в съответствие с одобрените наименования от СУНАУ.

- Разширяване броя на предлаганите on-line услуги и кампании за популяризирането им, както и популяризиране на предимствата при използване на е-услуги.

Разработени и внедрени 7 електронни административни услуги по Проект „Модернизиране на административното обслужване в Община Габрово чрез развитие и предоставяне на качествени електронни услуги за гражданите и бизнеса”.

Проектът „Модернизиране на административното обслужване в Община Габрово чрез развитие и предоставяне на качествени електронни услуги за гражданите и бизнеса” - е най-значимият и актуален проект, реализиран през последната година и е едно от най-големите предизвикателства при въвеждането на ИТ в Община Габрово.

Развитието на информационните и комуникационните технологии и широкото им навлизане във всички обществени сфери довежда до създаване на възможност за организиране предоставянето на административни услуги по електронен път /електронни административни услуги/ и автоматизиране на административните процеси.

Община Габрово е една от първите Общини в България, която с помощта на реализиран проект по ОПАК притежава разработена и внедрена Географска информационна система, с която си поставя задачата да подобри качеството на административното обслужване в експертните области: кадастър, устройство на територията и общинска собственост.

Разработените електронни административни услуги са интегрирани в уеб сайта на Община Габрово и могат да се заявяват on-line на адрес :<http://gis.gabrovo.bg/gabrovo/ais/#/Home>

Това ще доведе както до лесно, бързо и ефикасно протичане на административните процедури, така и до спестяване на усилия, средства, труд и време от страна на гражданите.

Община Габрово ще осъществява модерно и ефективно управление със средствата на съвременни информационно-комуникационни технологии, за да посреща реалните потребности на гражданите и на бизнеса по всяко време и на всяко място.

- Създаване на е-архив на администрацията

Цифровизация на архивите по гражданско състояние – Сключен е договор № 256-АПИО-11 от 15.06.2011 год. с фирма "Акгтопис БГ" София за цифровизирани регистри за смърт на гр. Габрово от 1930-1998 година - общо за 2011 година са обработени 128 тома.